

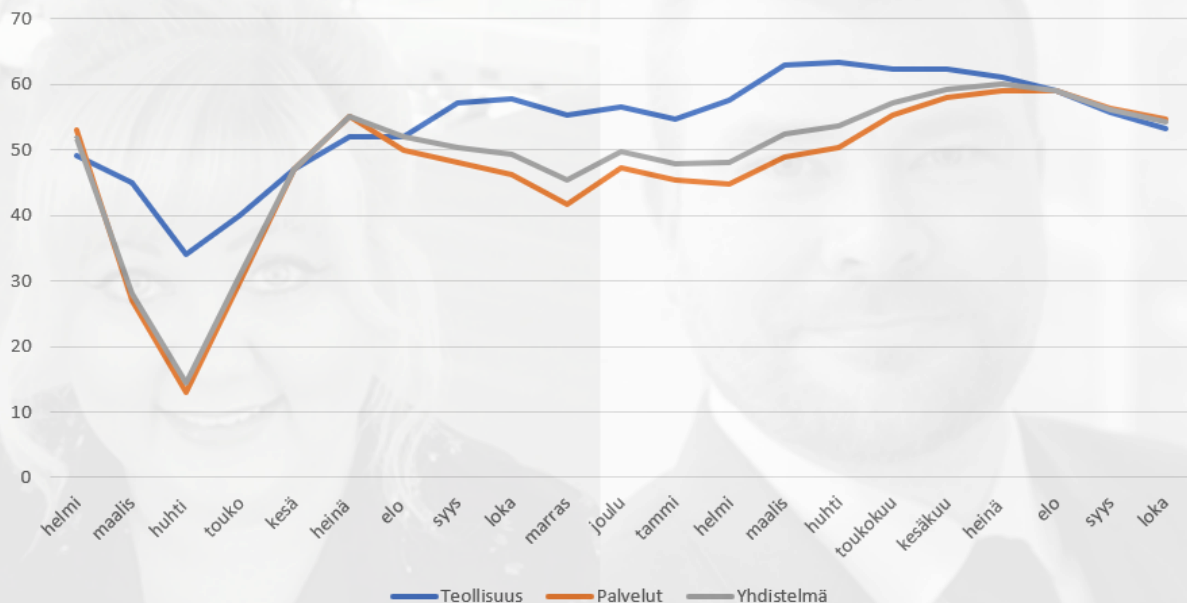
Rekrytointitallin markkinakatsaus 6/2021, Marraskuu

- **Rekrytointimarkkinat alkoivat avautua toden teolla Q2 ja Q3/2021. Nyt syksyllä on alettu jo puhua laajasti työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmasta. Koetun talousshokin johdosta voi olla kuitenkin liian aikaista sanoa, onko kyseessä (rakenteellinen) uuden tason kohtaanto-ongelma vai pikemminkin uuden markkinatilanteen aiheuttama kitkayöttömyysongelma, joka purkautuu markkinoilla ajan kanssa.**
- **Avointen työpaikkojen määrä kasvanut merkittävästi viime vuodesta, ja on nyt melkein 50 % korkeampi kuin ennen pandemiaa 2019 vastaavaan aikaan. Siltikin nyt on 40.000 työtöntä ihmistä enemmän kuin vastaavaan aikaan 2019.**
- **Talوسkehitystä suhteellisen hyvin ennakoivat Euroalueen ostopääällikköindeksit pysyvät yhä verrattain korkealla, vaikkakin ovat laskeneet alkuvuoden ja kesän huippulukemista. Osaajien rekrytointi ja komposiittipula ovat merkittävimmät pullonkaulat taloudessa. Nämä osaltaan vaikuttavat myös inflaatioon.**
- **Viimeisen kuluneen vuoden aikana rekrytointi pelkällä ilmoitushaulla on ollut monessa roolissa toimiva lähestymistapa. Osaajien kysynnän kasvaessa suorahaun, eli headhuntingin, käyttö rekrytoinneissa on kasvanut merkittävästi.**

1. Mitä hidastunut talouskasvu ja nopeutunut inflaatio enteilee maailmantaloudelle?

Euroalueen ostopääällikköindeksi antaa tietoa tulevaisuuden näkymistä yritystasolla. Etenkin palvelualoilla huoli Covid-19 leviämisestä ja rajoitustoimenpiteistä on näkynyt verrattain vahvana. Nyt optimistisen kevään ja kesän jälkeen on työvoima- ja komponenttipulan johdosta siirrytty rauhallisempaan vaiheeseen. Vielä alkuvuodesta puhuttiin nopeasti saapuvasta kaksoistaantumasta, sitten odotukset keskittyivät siihen, kuinka iso talouskasvu on tulossa, mutta nyt on hidastuneiden talouskasvun ja nopeutuneen inflaation myötä puheet stagflaatiosta nousseet pintaan. Q3/2021 Euroalue pääsi jo käytännössä BKT:ssa samalle tasolle kuin ennen pandemiaa.

Euroalueen ostopääällikköindeksi, 2020-21, lähde: IHS Markit

***Yli 50 arvo kertoo odotusten kasvusta edelliskuukauteen nähden.**

2. Suomen talous ja vertautuminen muihin länsimaihin

Suomea pidetään ns. jälkisyklisenä taloutena, eli talousshokit vaikuttavat Suomeen myöhemmin kuin vaikkapa Länsi-Euroopan maihin. Tässä taluskriisissä on kuitenkin poikkeavaa se, että joillekin aloille shokki osui käytännössä samaan aikaan (esim. ravintolat laitettiin käytännössä helmi-maaliskuussa 2020 koko Euroopassa kiinni), mutta jotkin alat ovat ilmeisesti enemmän kiinni normaalissa jälkisyklisessä taloudessa.

Suomi on selvinnyt suhteellisen pienin taloudellisin vaurioin muihin länsimaihin verrattuna. Viime vuoden BKT supistui 2,8 % verrattuna vuoteen 2019. Alkuvuosi (Q1/2021) oli hitaan toipumisen aikaa, Q2:n aikana BKT nousi jo yli pandemian edeltävää tilannetta. Rajoitusten poistuminen ja kotitalouksien kertyneet säästöt ennakoivat myös Suomessa etenkin palvelualojen tilanteen merkittävää paranemista.

Yhä jatkuvat massiiviset valtioiden tukipaketit ja keskuspankkien tukiostot ovat pitäneet yllä luottamusta etenkin teollisuudessa, mikä on hyvä merkki Suomen vientiteollisuusvetoiselle kansantaloudelle.

3. Työllisyyslukujen suotuisa kehitys jatkuu

Verrattuna viime vuoden vastaaviin lukuihin työttömien työnhakijoiden määrä on vähentynyt 50 500 henkilöllä (TEM, Työllisyyskatsaus, syyskuu 2021), mutta työttömiä on siltikin vielä 40 000 enemmän kuin kaksi vuotta sitten 2019. Näistä kokoaikaisesti lomautettuja on 35 700 vähemmän kuin vuosi sitten, joten työmarkkinoiden dynamiikka on ennen muuta kohdistunut lomautettujen määrän vähenemiseen suhteessa muihin työnhakijoihin.

Avointen työpaikkojen määrä valottaa tulevaisuuden työllisyysnäkymiä, joissa ollaan palautumassa pandemiaa edeltävään aikaan ja paljon sen ylikin. Syyskuussa 2021 oltiin avointen työpaikkojen määrässä jo liki 50 % korkeammalla tasolla kuin vuoden 2019 syyskuussa. Näin ollen meillä on nyt pandemian pahimman vaiheen jälkeen kesästä lähtien ollut paradoksaalinen tilanne, jossa sekä työttömien että avointen työpaikkojen määrä on kasvanut verrattuna pandemiaa edeltävään verrokkikuukauteen 2019.

Avointen työpaikkojen määrässä näkyy sekä kausivaihtelut että pandemian aiheuttamat muutokset sekä Q2:sta alkanut työmarkkinoiden avautuminen.

Kohtaanto-ongelmasta puhutaan silloin kun työnantajat ja työntekijät eivät ”kohtaa markkinoilla”. Maantieteellinen sijainti, tarvittava osaamistaso tai muut rakenteelliset tekijät ovat perinteisesti olleet aiheita, joiden yhteydessä puhutaan kohtaanto-ongelmasta. Se, mitä nyt koetaan esim. palvelualojen markkinoilla ei ole välttämättä tällainen kohtaanto-ongelma, vaan työmarkkinoiden pandemian jälkeiseen dynamiikkaan liittyvä kitkатыöttömyysongelma, joka purkautuu markkinoilla itsestään, mutta näkyy vastaisuudessa mm. palkkatason nousuna.

4. Mitä kuuluu rekrytointimarkkinoille?

Olemme keskittyneet katsauksissamme *asiantuntijataso*n (asiantuntijat, esihenkilöt, toimihenkilöt) rekrytointeihin. Loppukädessä asiantuntijataso n työllisyystilanteen kehittymisen ratkaisee yritysten investointihalukkuus. Esim. kuten ostopäälikkoindeksistä käy ilmi. Edellisissä markkinakatsauksissa olemme todenneet, että *”nyt myös palvelualojen korkeat odotukset sekä massiiviset lomautusten päättymiset ennakoivat jopa työvoimapulaa joillain aloilla.”*Tämä tilanne näyttää vahvasti tulleen toteen etenkin ravintola-alalla.

Viime vuosina on ahkerasti puhuttu työnantajakuvasta ja yleisestikin hyvästä työsuhteesta. Nyt työmarkkinoiden jälleen avauduttua ja työntekijöiden varovaisuuden vaihtaa työpaikkaa väistyttä yritykset, jotka ovat pitäneet huolta hyvän työnantajan maineesta, tulevat olemaan entistä vahvemmin niskan päällä rekrytoinneissa.

Olemme aiemmissa [markkinakatsauksissa](#) nostaneet esille sen, että talouden laskusuhdanteessa asiantuntijataso n rekrytoinneissa ilmoitushakuun perustuva rekrytointi painottuu verrattuna suora haku-tyyppiseen rekrytointiin, jossa potentiaalisiin hakijoihin otetaan suoraan yhteyttä. Näin on myös käynyt koronapandemian aikana.

Kirjoitimme viime [markkinakatsauksessamme](#):

”Nyt osaajien kysynnän kasvaessa on jo ilmassa merkkejä siitä, että suorahaku-tyyppiset rekrytoinnit tulevat olemaan jälleen niskan päällä asiantuntijataso n rekrytoinneissa. Tähän on työnantajien syytä varautua.”

Työvoiman kysyntä ei ainakaan ole viime katsauksemme jälkeen laantunut, joskin kovin nousupiikki on tasoittunut, joten pysymme yhä samalla linjalla: suorahaku tulee olemaan isossa roolissa paikkoja täytettäessä myös vuonna 2022.

Lisätietoja antaa:

Mikko Kaikkonen

Toimitusjohtaja
Rekrytointitali Oy

0405773768

mikko.kaikkonen@rekrytointitali.fi